

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 863/2014-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 16. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Meszárosa a Ladislava Orosa prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Gažíkom, Bojnická cesta 7, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 336/2012 a jeho uznesením z 28. augusta 2013, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 336/2012 a jeho uznesením z 28. augusta 2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 336/2012 z 28. augusta 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý [REDACTED] uhradiť trovy konania v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Gažíka, Bojnická cesta 7, Prievidza, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2013 faxom a 25. novembra 2013 poštou doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 336/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením z 28. augusta 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) domáha voči spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „odporca“), zaplata sumy 45 641,64 € s príslušenstvom.

Dňa 25. septembra 2009 podali [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „tlačiarne“), návrh na pripustenie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu. Okresný súd o predmetnom návrhu rozhodol uznesením z 15. októbra 2009 tak, že mu nevyhovelo.

Proti uzneseniu okresného súdu podali tlačiarne odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 21. júna 2010 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd následne, vychádzajúc z právneho názoru krajského súdu, rozhodol 2. decembra 2010 tak, že povolil vstup tlačiarne ako vedľajšieho účastníka.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 11 Co 38/2011 z 13. februára 2012 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 28. februára 2012.

Sťažovateľ následne v sťažnosti uvádza, že proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, ktoré podal telefaxom 28. marca 2012 a následne ho doplnil originálom zaslaným na poštovú prepravu 29. marca 2012.

Sťažovateľovi bolo následne 30. októbra 2012 okresným súdom doručené vyjadrenie odporcu k jeho dovolaniu.

Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým uznesením z 28. augusta 2013, ktorým toto dovolanie odmietol ako oneskorene podané.

Sťažovateľ ďalej uvádza:

„Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu, dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 2. 2012 (utorok). V zmysle § 240 Občianskeho súdneho poriadku je práve právoplatnosť rozhodujúcim začiatkom plynutia jednomesačnej lehoty na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného dôvodu pripadol koniec lehoty na jeho podanie dňa 28. 3. 2012 (streda).

... Aj napriek skutočnosti, že podanie dovolania je viazané procesnou objektívnou lehotou a stačilo by ho v posledný deň lehoty podať na poštovú prepravu, ja som svoje

podanie prvostupňovému súdu dňa 28. 3. 2012 odfaxoval. V súlade s § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku som dovolanie urobené telefaxom doplnil predložením jeho originálu, keď som ho v trojdňovej lehote dňa 29. 3. 2012 zaslal Okresnému súdu Senica. Z uvedeného dôvodu som ho nemohol podať po uplynutí lehoty, ako tvrdí najvyšší súd.

Podľa najvyššieho súdu zo spisu nevyplývajú žiadne také okolnosti, pre ktoré by mala byť otázka včasnosti podaného dovolania posúdená inak. Uvedená skutočnosť ma o to viac zaráža, keď k originálu dovolania bol priložený doklad o jeho odoslaní telefaxom zo dňa 28. 3. 2012. Z uvedeného dôvodu súdy museli, resp. mali mať vedomosť o tom, že som najprv svoje dovolanie odfaxoval. Konieckoncov uvedené vyplýva aj zo samotného postupu prvostupňového súdu, keď tento dovolanie v zmysle § 241 ods. 3 OSP... a § 209a ods. 1 OSP... doručil odporcovi na vyjadrenie. V prípade, že by som dovolanie podal ako oneskorené a vyplývalo by to aj zo samotného súdneho spisu, nemal by Okresný súd Senica dôvod vykonávať formálne úkony, ku ktorým ho zaväzuje Občiansky súdny poriadok a rovno by vec postúpil na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Uvedené sa však nestalo a aj z tohto dôvodu nemal najvyšší súd dôvod moje dovolanie odmietnuť pre oneskorenosť.

Na druhej strane najvyšší súd sa nikde vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s faxovým podaním dovolania. Nie je mi preto jasné, či sa v spise, ktorý mal najvyšší súd k dispozícii, vôbec moje faxové podanie a/alebo samotný doklad o jeho zaslaní telefaxom tvoriaci prílohu originálu podaného dovolania nachádzalo, alebo či len došlo k prehliadnutiu tejto skutočnosti zo strany najvyššieho súdu. Z uvedeného dôvodu mám za to, že postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR došlo k porušeniu mojich základných ľudských práv a slobôd, ktoré mi zaručuje Ústava Slovenskej republiky.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konaním a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cdo 336/2012 zo dňa 28. 8. 2013, bolo porušené.

... Zrušuje sa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn... 2 Cdo 336/2012 zo dňa 28. 8. 2013 a vec sa vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

... Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia na účet advokáta... vo výške 331,13 EUR v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Na účely predbežného prerokovania sťažnosti a posúdenia ústavnej udržateľnosti záverov najvyššieho súdu si ústavný súd zaobstaral súdny spis okresného súdu. V predmetnom súdnom spise bolo doložené dovolanie sťažovateľa v rozsahu 5 strán s prezenčnou pečiatkou okresného súdu, podľa ktorej toto dovolanie bolo okresnému súdu doručené 30. marca 2012. Z obálky, v ktorej bolo dovolanie zaslané okresnému súdu, vyplýva, že predmetná zásielka bola podaná na pošte 29. marca 2012.

V súdnom spise bolo k dovolaniu pripojené potvrdenie – správa „XMT Report“ o faxovej komunikácii. Z uvedeného potvrdenia vyplýva, že 28. marca 2012 bol na faxové číslo okresného súdu v čase od 18.01 h do 18.04 h zaslaný dokument v rozsahu 5 strán.

Ústavný súd doručil predsedovi okresného súdu ako súdu prvého stupňa, ktorý vykonával úkony v napadnutom dovolacom konaní, sťažnosť sťažovateľa s výzvou, aby sa k nej vyjadril. Predseda okresného súdu zaslanému ústavnému súdu svoje vyjadrenie v prípise sp. zn. Spr. 1621/14 zo 16. októbra 2014, v ktorom uviedol:

„Z prehľadu komunikácií o doručených listinách prostredníctvom faxu je preukázané, že dňa 28. 3. 2012 boli doručené 4 podania, pričom pri jednom z nich namiesto čísla odosielateľa je uvedených iba 5 núl, ktorá skutočnosť je netypická, keďže pri každom príjme faxovej správy je uvedené číslo odosielateľa. Takto sa nedá špecifikovať, odkiaľ takéto podanie prišlo. V ďalšom je potrebné poukázať na to, že každé podanie doručené na OS Senica prostredníctvom faxu je založené do spisu, do ktorého bolo podané.

V predmetnom spise sa dovolanie zaslané faxom nenachádza, pričom je známe, že potvrdenia o doručení faxových správ je možné technicky dodatočne upravovať. Na druhej strane je nutné uviesť i to, že nie je možné vylúčiť nepripojenie tej ktorej faxovej správy k tomu ktorému spisu, z dôvodu zlyhania ľudského faktora.“

Predseda okresného súdu k vyjadreniu pripojil prehľad faxových komunikácií okresného súdu, z ktorého vyplýva, že okresnému súdu boli 28. marca 2012 doručené 4 podania faxom, pričom podanie s poradovým číslom 9 bolo zaslané z faxového čísla 00000 so začiatkom o 16.44 h. Podľa uvedeného prehľadu toto podanie malo rozsah 5 strán a bolo doručené „v poriadku“.

Ústavný súd následne vyzval predsedu okresného súdu, aby mu doručil podania, ktoré boli okresnému súdu zaslané 28. marca 2012 faxom v takom rozsahu, aby bolo možné určiť, či niektoré z týchto podaní je identické s dovolaním sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 13. februára 2012, ktoré bolo doručené okresnému súdu poštou 30. marca 2012.

Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu prípisom sp. zn. Spr. 1661/14 z 12. novembra 2014, v ktorom uviedol:

„Na Vašu žiadosť o zaslanie identifikácie faxových podaní doručených dňa 28. 3. 2012 Vám oznamujem, že na základe nášho zistenia jedno podanie bolo podané z advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], jedno od exekútora [REDAKOVANÉ], a jedno od primátora mesta [REDAKOVANÉ].

Tunajší súd požiadal spoločnosť [REDAKOVANÉ] o identifikáciu štvrtého odosielateľa dokumentov zo dňa 28. 3. 2012, ktoré boli zaslané prostredníctvom faxu na faxové číslo 034 651 3803 Okresného súdu Senica, so začiatkom odoslania 16.44 hod. v počte 5 strán, keďže pri tomto odosielateľovi faxové číslo nebolo uvedené.

[REDAKOVANÉ] tunajšiemu súdu oznámila, že výpis z prijatých hovorov/faxov neposkytujú.“

Predseda okresného súdu napriek výzve ústavného súdu nezaslal ústavnému súdu žiadne z podaní doručených okresnému súdu 28. marca 2012 faxom v podobe, ktorá by umožňovala záver o totožnosti niektorého z týchto podaní s dovolaním sťažovateľa doručeným okresnému súdu poštou 30. marca 2012.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením z 23. septembra 2013 prijal sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku najvyššieho súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predsedníčka najvyššieho súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda najvyššieho súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. KP 3/2015 z 12. februára 2015, v ktorom poukázala na predmet konania a na rozhodnutie krajského súdu, následne uviedla:

«Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že „najvyšší súd sa nikde vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s faxovým podaním dovolania“. K tomu treba uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom konaní vychádzal z obsahu spisu, ktorý mu bol predložený zo strany súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ponecháva rozhodnutie o sťažnosti žalobcu na úvahe Ústavného súdu Slovenskej republiky...»

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal svoje stanovisko k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu v podaní z 23. marca 2015, v ktorom uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom stanovisku doručenému ústavnému súdu 03. 03. 2015 uvádza, že rozhodol na základe spisu a v ňom sa nenachádzalo žiadne faxové podanie. K uvedenému pripomínam, že bolo povinnosťou okresného súdu nielen priložiť príslušné faxové podanie zo dňa 28. 03. 2012, ale i v prípade, že by došlo k pochybeniu zo strany súdu a uvedené podanie nepriložil, tak mal do spisu riadne založiť písomné vyhotovenie daného podania, prílohou ktorého bolo potvrdenie o zaslaní podania faxom. Najvyšší súd nepopiera, že podanie bolo vykonané riadne 28. 03. 2012. To, kto pochybil, nie je v možnostiach skúmania účastníka konania a z tohto dôvodu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol tak, ako som navrhol. V tejto súvislosti poukazujem na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, napr. R 18/2008, ktorá rieši práve otázku zasielania písomného vyhovenia podania zaslaného súdu faxom.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom

na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie tejto ochrany však neznamená právo na úspech v mimoriadnom opravnom konaní (IV. ÚS 106/2010).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02, II. ÚS 264/04, IV. ÚS 106/2010) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré upravujú podmienky konania, ku ktorým patria aj procesné podmienky dovolacieho konania ako mimoriadneho opravného postupu najvyššieho súdu.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodíť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že najvyšší súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že odmietol jeho dovolanie ako podané oneskorene. Najvyšší súd nezohľadnil to, že sťažovateľ dovolanie podal súdu prvého stupňa 28. marca 2012 faxom a následne mu ho 29. marca 2012 zaslal poštou. Keďže dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 28. februára 2012, sťažovateľ sa domnieva, že dovolanie podal včas.

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 28. augusta 2013 odmietol dovolanie sťažovateľa ako podané oneskorene, pričom v odôvodnení uviedol:

„Z obsahu spisu je zrejmé, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo doručené navrhovateľovi 28. februára 2012 (utorok), vedľajšiemu účastníkovi

27. februára 2012 a odporcovi 28. februára 2012. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 28. februára 2012 (utorok). Pretože právoplatnosť je skutočnosťou určujúcou začiatok plynutia jednomesačnej lehoty na podanie dovolania v zmysle citovaného ustanovenia § 240 ods. 1 O. s. p., pripadol koniec tejto lehoty na 28. marca 2012 (streda). Navrhovateľ podal dovolanie 29. marca 2012, teda po uplynutí lehoty. Zo spisu nevyplývajú žiadne také okolnosti, pre ktoré by mala byť otázka včasnosti podaného dovolania posúdená inak.“

Súčasťou súdneho spisu okresného súdu bola aj správa o faxovej komunikácii „XMT Report“. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nijako nevysporiadal s touto správou o faxovej komunikácii „XMT Report“ z 28. marca 2012 o zaslaní dokumentu v rozsahu 5 strán na faxové číslo okresného súdu. Zo súdneho spisu vyplýva, že najvyšší súd nijako nezisťoval bližší obsah predmetnej správy o faxovej komunikácii, t. j. nezisťoval, aký dokument mal byť okresnému súdu zaslaný 28. marca 2012 faxom. Najvyšší súd nevyzval sťažovateľa, aby objasnil obsah predmetnej správy, a nežiadal ani okresný súd o informáciu o podaní, ktoré mu malo byť 28. marca 2012 doručené faxom, a neskúmal ani jeho relevanciu pre napadnuté dovolacie konanie. Je potrebné zohľadniť aj to, že správa o faxovej komunikácii „XMT Report“ neobsahuje také údaje, ktoré by jednoznačne indikovali druh a obsah dokumentu, ktorý mal byť faxom zaslaný. Možno pripustiť aj to, že údaje na správach o faxovej komunikácii nemusia zodpovedať skutočnosti, keďže závisia napr. od nastavenia času a dátumu na faxe, ktorý bol použitý na odoslanie dokumentu. Na tomto základe možno konštatovať, že súdny spis okresného súdu v tej podobe, ako bol predložený najvyššiemu súdu, napriek priloženej správe o faxovej komunikácii neposkytoval jednoznačnú indikáciu toho, že dovolanie sťažovateľa bolo zaslané okresnému súdu faxom.

Okrem najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu vykonáva v dovolacom konaní procesné úkony aj súd prvého stupňa (§ 240 ods. 1, § 241 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 133 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „spravovací poriadok“) pri prijímaní podania urobeného telegraficky alebo telefaxom sa postupuje podľa § 129. Ak predpisy o konaní pred súdmi vyžadujú potvrdenie takýchto podaní písomne alebo ústne do zápisnice alebo ich doplnenie písomne alebo ústne do zápisnice, prípadne predložením originálu v určenej lehote, je potrebné ich takto potvrdiť alebo doplniť. Ak nedôjde k ich potvrdeniu alebo doplneniu v určenej lehote, na tieto podania sa ďalej neprihliada a táto skutočnosť sa vyznačí v aplikácii.

Podľa § 129 spravovacieho poriadku prijaté podania, ktorými sa dáva podnet na začatie konania, podateľňa eviduje pomocou aplikácie. Podateľňa je určená na prijímanie podaní každý pracovný deň v úradných hodinách určených rozvrhom práce.

Podľa § 8 spravovacieho poriadku podateľňa je určená najmä na prijímanie a evidenciu podaní adresovaných súdu. Podateľňa je spoločná pre všetky súdne oddelenia a ďalšie organizačné útvary súdu.

Podľa § 156 ods. 1 spravovacieho poriadku každé podanie došlé súdu sa zapíše do príslušného súdneho registra pod spisovou značkou, ktorá bola pridelená aplikáciou alebo sudcom, prípadne asistentom, ak ide o podania zapisované do registrov podľa § 130 ods. 3. Ak táto vyhláška neustanovuje inak, spisová značka sa zachová pre uvedenú vec až do jej skončenia. Ďalšie podania vzťahujúce sa na vec už zapísanú do súdneho registra sa len pripoja k súdnemu spisu v tej istej veci.

Podľa § 2 ods. 5 spravovacieho poriadku ak sa v tejto vyhláške používa pojem aplikácia, rozumejú sa tým technické a programové prostriedky schválené Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) určené na spracovanie agendy súdu.

Z vyjadrení predsedu okresného súdu vyplýva, že okresný súd eviduje štyri podania doručené faxom 28. marca 2012. Tri z nich vo svojom vyjadrení identifikoval, štvrté pod poradovým číslom 9 však nie. Podľa prehľadu faxových komunikácií predmetné podanie v rozsahu 5 strán bolo doručené „v poriadku“. Predseda okresného súdu nepreukázal, aké podanie bolo okresnému súdu doručené 28. marca 2012 faxom, ktoré je v prehľade faxovej komunikácie pod poradovým číslom 9, pričom uvedená skutočnosť môže byť relevantná na posúdenie tvrdenia sťažovateľa, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 11 Co 38/2011 z 13. februára 2012 podal okresnému súdu faxom 28. marca 2012.

Pochybenie súdu prvého stupňa pri vykonávaní úkonov v dovolacom konaní je v zásade potrebné pripočítať na ťarchu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Okresný súd nevyvrátil tvrdenie sťažovateľa, že predmetné dovolanie doručil okresnému súdu faxom 28. marca 2012, nie je tak zrejmé, či pochybil pri vykonávaní úkonov v napadnutom dovolacom konaní – predovšetkým pri prijímaní a evidencii doručených podaní. Vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu uvedenú skutočnosť nemožno vyhodnotiť na ťarchu sťažovateľa. Za týchto okolností je potrebné považovať záver najvyššieho súdu o tom, že dovolanie sťažovateľa bolo podané po uplynutí lehoty, za nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený, a preto ústavne neudržateľný.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Cdo 336/2012 z 28. augusta 2013, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako podané oneskorene, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 336/2012 z 28. augusta 2013 porušil označené základné právo sťažovateľa podľa ústavy a právo podľa dohovoru, ústavný súd zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Povinnosťou najvyššieho súdu bude riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vysporiadať sa so správou o faxovej komunikácii „*XMT Report*“, ktorá bola súčasťou súdneho spisu okresného súdu. Najvyšší súd bude povinný skúmať relevanciu tejto správy o faxovej komunikácii, prípadne relevanciu dokumentu, ktorý mal byť zaslaný okresnému súdu, s tvrdením sťažovateľa, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 11 Co 38/2011 z 13. februára 2012 podal okresnému súdu faxom 28. marca 2012. Následne bude najvyšší súd povinný opäť rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa a okrem iného posúdiť aj otázku, či toto dovolanie podal sťažovateľ včas.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,13 € za dva úkony právnej služby.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa úhradu trov konania v uplatnenej sume, t. j. 331,13 €, v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2013 v sume 130,16 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 7,81 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 275,94 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (čo ústavný súd zistil zo zoznamu daňových subjektov registrovaných pre DPH dostupného na internetovej stránke Finančnej správy Slovenskej republiky www.financnasprava.sk)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Trovy konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2015